

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 214/2013-56

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. októbra 2013 v senáte zloženom z predsedu Juraja Horvátha a zo sudcov Sergeja Kohuta a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť Mgr. O. F., B., zastúpeného advokátom JUDr. R. B., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 199/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 199/98 p o r u š i l základné právo Mgr. O. F., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Okresnému súdu Bratislava II vo veci vedenej pod sp. zn. 18 C 199/98 p r i k a z u j e konať bez zbytočných priet'ahov.

3. Mgr. O. F. priznáva finančné zadostučinenie v sume 5 500 € (slovom päťtisícpäťsto eur), ktoré je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Mgr. O. F. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 410,73 € (slovom štyristodesať eur a sedemdesiattri centov), ktorú je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. R. B., K., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 214/2013-26 zo 4. apríla 2013 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť Mgr. O. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 199/98 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

1.1 Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplynulo najmä, že

«(...) Sťažovateľ je fyzická osoba a občan SR. Porušovateľ je všeobecným súdom Slovenskej republiky. V predmetnej právnej veci je porušovateľ súdom prvostupňovým a to v konaní, v ktorom je sťažovateľ účastníkom na strane žalobcu. Sťažovateľ poukazuje na to, že postupom porušovateľa v predmetnom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva(...). Porušeniu základných práv sťažovateľa predchádzalo nasledovné konanie:

Dňa 02. apríla 1992 V. F., otec sťažovateľa, uplatnil ex lege nárok na prevod bytu č. 21 v B. do osobného vlastníctva podľa špeciálneho zákona č. 42/1992 Zb. o vysporiadaní majetkových vzťahov v družstvách voči S. B. (...)

Uvedené družstvo, ktoré malo ex lege povinnosť mu vydať byt, na ktorý si uplatnil nárok, jeho žiadosť obišlo a do jeho smrti v roku 1996 mu predmetný byt nevydalo: v rozpore s citovaným zákonom si uvedený byt v roku 2005 previedlo do vlastníctva žiadosťou č. R-396/05 LV č. 4355, napriek právam dedičov alebo vydržaniu vlastníckeho práva sťažovateľom. (...)

V zmysle ustanovenia § 22 ods. 2 citovaného zákona, pokiaľ uvedené družstvo nevykonalo prispôsobenie svojich právnych pomerov Obchodnému zákonníku najneskôr do 12 mesiacov od účinnosti tohto zákona, t. j. do 21. decembra 1992, a nepretransformovalo sa na družstvo vlastníkov bytov, vstúpilo priamo zo zákona do likvidácie.

Družstvo ale nevydalo ani iné byty a do likvidácie nevstúpilo.

Z dôvodu, že družstvo so sťažovateľom, ktorý byt užíval po smrti jeho otca, neuzavrelo ani nájomnú zmluvu, ku ktorej bolo družstvo povinné zo zákona podľa § 24 a 25 citovaného zákona súčasne s vydaním bytu do osobného vlastníctva, sťažovateľ v roku 1998 podal žalobu na Okresnom súde Bratislava II o určenie vlastníctva k bytu vydržaním sp. zn. 18C 199/98.

Napriek tomu, že od podania žaloby uplynulo spolu 14 rokov, a od žiadosti o prevod bytu do osobného vlastníctva spolu 20 rokov, porušovateľ vo veci sp. zn. 18C 199/98 doteraz nekonal.

Sťažovateľ preto žiadal 13. 03. 2012 sťažnosťou predsedu Okresného súdu Bratislava II o vyjadrenie k prietahom konania a o ich odstránenie. (...)

Dňa 19. 03. 2012 predsedníčka Okresného súdu Bratislava II sťažovateľovi oznámila, že konanie nemôže zabezpečiť z organizačných dôvodov, ktoré nie sú prietahmi konania. (...)

Sťažovateľ preto 18. 04. 2012 podal sťažnosť na prietahy konania Okresného súdu Bratislava II vo veci sp. zn. 18C 199/98 predsedovi Krajského súdu v Bratislave. (...)

Dňa 23. 04. 2012 Okresný súd Bratislava II dodatočne adresoval sťažovateľovi ospravedlnenie za prietahy konania vo veci sp. zn. 18C 199/98. (...)

Porušovateľ tým potvrdil, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie žaloby na Okresnom súde Bratislava II vo veci sp. zn. 18C 199/98 bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...) a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...), porušené boli.

Za Krajský súd v Bratislave namiesto predsedu súdu v rozpore s § 49 písm. d) a § 63 ods. 1 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch rozhodol však o prietáhoch konania podpredseda Krajského súdu v Bratislave, ktorý vyrubil sťažovateľovi poplatok za sťažnosť, a neplatne z dôvodu nedostatku právomoci, čím sťažnosť nebola na druhom stupni vybavená v súlade so zákonom. Treba spomenúť, že Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky už precedenčným spôsobom rozhodlo, že ak o sťažnosti na prietahy konania rozhodne podpredseda Krajského súdu v Bratislave, také rozhodnutie nebude považovať za preskúmateľné. (...)

Okresný súd Bratislava II, ktorý vôbec nerešpektuje právo sťažovateľa, na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, pretože prietahy v tomto súdnom konaní nie sú spôsobené konaním, resp. nekonaním účastníkov predmetného súdneho konania, ani právnou zložitou veci(...), ale sú spôsobené subjektívnou nečinnosťou súdu, neodbornosťou a vôbec nechotou, sa sťažovateľovi ospravedlnil za to, čo je v konaní prietahmi konania, majúci stále povahu v organizačnej nepripravenosti.

Preto je objektívnym dôvodom ústavnej sťažnosti procesná disciplína porušovateľa v rozsahu celého konania, na právnom základe, aby Ústavný súd Slovenskej republiky svojím nálezom zastavil neúmerne dlhú dobu trvania predmetného konania. Podľa názoru sťažovateľa, porušovateľ svojím konaním nevie dospieť k takej povinnosti súdu. Porušovateľ sám od sťažnosti na prietahy konania z 13. 03. 2012 neodstránil nedostatky konania, čím je ústavný nález nevyhnutný.

Skutkový stav v súdnej veci nie je komplikovaný, a pri porovnaní rozhodujúcich listinných dôkazov s príslušnými právnymi normami, je možné dospieť vo veľmi krátkom čase k relevantnému výsledku zo strany súdu a v danom prípade taktiež nie je ospravedlňiteľným dôvodom neúmernej dĺžky trvania súdneho konania, pretože „zložitou veci zbavuje súd zodpovednosti za pretrvávanie právnej neistoty účastníka vtedy, ak súd priebežne robí úkony prispievajúce k odstráneniu príčin zložitosti veci“ (II. ÚS 41/1997).

Súd preto nemôže ospravedlniť neplnenie jeho zákonom uloženej povinnosti vo veci konať: prietahy v predmetnom súdnom konaní sú zbytočné a trvajú naďalej.

Vzhľadom na prietahy konania zo strany Okresného súdu Bratislava II v konaní sp. zn. 18C 199/98 podal sťažovateľ v zmysle § 62 zák. č. 757/2004 sťažnosť na prietahy konania s odozvou ospravedlnenia, čo nebráni Ústavnému súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí prikazujúcim nálezom, aby Okresný súd Bratislava II v konaní sp. zn. 18C 199/98 teda bez zbytočných prietahov konal a tým zastavil prietahy konania.

Do dňa podania tejto sťažnosti teda porušovateľ nevytýčil pojednávanie, čím podľa sťažovateľa v konaní porušovateľ nerozhodol vo veci prietahov konania.

(...) Pokiaľ ide o konanie, napriek tomu, že zákon neustanovuje lehotu, ktorá by dĺžku konania striktno ohraničovala, sťažovateľ má za to, že obdobie od 1998, kedy sťažovateľ podal žalobný návrh, a po ňom následná nečinnosť, ktorú uznal aj Okresný súd Bratislava II za prietahy konania, je tak podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj Ústavného súdu SR de facto de iure prietahmi konania a zakladá nárok sťažovateľa: odloženie sťažnosti na prietahy konania vyrubením súdneho poplatku podpredsedom krajského súdu za sťažnosť, bolo tak ako prietahy konania podľa čl. 46 až 48 ods. 2 Ústavy(...) a tiež čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...), tiež porušením práva sťažovateľa na súdnu ochranu a nebránia nároku sťažovateľa na podanie ústavnej sťažnosti na prietahy konania, najmä ak si prietahy konania priznal aj sám porušovateľ!

Sťažovateľ zároveň poukazuje na to, že v dôsledku pretrvávajúcich prietahov vo veci samej, dochádza k tomu, že ak je sťažovateľovi dlhodobo odopierané poskytnutie právnej ochrany jeho zákonného nároku, dôsledkom toho je, že porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie bez zbytočných prietahov už nie je možné napraviť. V priamej súvislosti s odopieraním poskytnutia spravodlivosti sťažovateľovi vzniká tiež nemajetková ujma spočívajúca najmä v pocitoch neistoty a bezmocnosti za stavu, keď príslušný súd na konanie vo veci za obdobie od roku 1998 nerozhodol, čo sťažovateľa okrem iného núti ohľadom svojho práva a tiež reálneho termínu konečného rozhodnutia vo veci sp. zn. 18 C 199/98 zotrvať v stave právnej neistoty.

Preto je navrhovateľ toho názoru, že deklarovanie porušenia zo strany Okresného súdu Bratislava II a imperatívny príkaz konať ďalej bez zbytočných prietahov vo veci už nemožno v tomto prípade považovať za dostatočné. Sťažovateľ za účinné opatrenie

na zabezpečenie riadneho konania považuje možnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky priznať primerané finančné zadosťučinenia za prieťahy konania v zmysle ust. čl. 127 ods. 3 Ústavy(...) a § 56 ods. 4 a ods. 5 zák. č. 38/1992 Z. z. v znení neskorších predpisov, a tým aktivovať porušovateľa v danom smere. (...)

Nakoľko príčinná súvislosť medzi porušením základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a vznikom nemajetkovej ujmy na strane sťažovateľa je naďalej bez pochyb daná, sťažovateľ požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10.000,- EUR. (...)»

1.2 Na základe uvedených skutočností a po doplnení sťažnosti sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

1. Základné právo sťažovateľa Mgr. O. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy(...), ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru(...) postupom Okresnému súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 18C 199/98 porušené boli.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Okresnému súdu Bratislava II, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 18C 199/98 konal bez zbytočných prieťahov.

3. Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Mgr. O. F. finančné zadosťučinenie v sume 10.000,- EUR, ktoré mu je Okresný súd Bratislava II povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. Spr. 2059/2013 z 25. júna 2013 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu okresného súdu z 2. júla 2013.

2.1 Predsedníčka okresného súdu popísala chronológiu úkonov vykonaných súdom v danej veci a dodala tieto relevantné skutočnosti:

„(...) Odo dňa doručenia návrhu na súd do 01. 10. 2003 súd vo veci vykonával procesné úkony smerujúce najskôr k odstráneniu väd návrhu a určenia okruhu účastníkov. V ďalšom sa súd musel zaoberať návrhom navrhovateľa na postúpenie veci inému súdu,

návrhu na oslobodenie navrhovateľa od súdnych poplatkov, návrhom a odstraňovaním väd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

O návrhu na nariadenie predbežného opatrenia tunajší súd rozhodol uznesením zo dňa 24. 10. 2002, ktoré Krajský súd v Bratislave dňa 31. 03. 2003 potvrdil.

Vzhľadom na skutočnosť, že dňa 17. 09. 2003 bola vznesená námietka zaujatosti voči konajúcemu sudcovi bola vec dňa 01. 10. 2003 opatrením predsedu súdu prikázaná na vybavenie a rozhodnutie inému sudcovi.

Musím konštatovať, že v období od roku 2003 do roku 2008 a v období od roku 2008 do roku 2013 bol súd nečinný a v tejto časti sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal prietahy v konaní považujem za opodstatnenú.

Zároveň uvádzam, že dňa 20. 06. 2013 bolo o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia rozhodnuté.

S poukazom na zistené prietahy bola vec zaradená do režimu vecí sledovaných predsedom súdu. (...)

Uvádzam, že súhlasím s upustením od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti.(...)“

2.2 Právny zástupca sťažovateľa v reakcii na uvedené vyjadrenie predsedníčky okresného súdu zaujal toto stanovisko:

„(...) Sťažovateľ zastúpený svojím právnym zástupcom týmto v prvom rade oznamuje ústavnému súdu, že súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatom návrhu.

Vo vzťahu k vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ zastúpený svojím právnym zástupcom uvádza, že zotráva v plnom rozsahu na okolnostiach a dôvodoch porušenia jeho základných práv, pričom nepovažuje za potrebné zaujímať stanovisko k vyjadreniu porušovateľa nakoľko tento po takmer šesnástich rokoch od začatia konania sám priznáva bezdôvodné prietahy v namietanom konaní.

Právny zástupca sťažovateľa po podaní stanoviska ako posledného úkonu právnej služby si dovoľuje ústavnému súdu predložiť vyčíslenie trov právneho zastúpenia sťažovateľa podľa ustanovení Vyhlášky Ministerstva Spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb

v znení neskorších právnych predpisov(...). Spolu trovy právneho zastúpenia: 413,91 Eur(...)“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil tento priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 18 C 199/98:

Dňa 7. júla 1998 podal sťažovateľ okresnému súdu návrh na určenie o prevod vlastníctva k bytu a vydanie predbežného opatrenia proti S. B. a O. ú. B.

Dňa 9. júla 1998 súd vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu na začatie konania a na odstránenie jeho nedostatkov.

Dňa 4. augusta 1998 sťažovateľ doplnil návrh na začatie konania.

Dňa 5. augusta 1998 súd zastavil konanie o návrhu na určenie spoluvlastníctva bytu a o návrhu na vydanie predbežného opatrenia pre nedostatky podania.

Dňa 3. septembra 1998 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania.

Dňa 24. septembra 1998 súd predložil spis s opravným prostriedkom odvolaciemu súdu.

Dňa 29. decembra 1998 odvolací súd uznesením zrušil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 9. marca 1999 súd vyzval sťažovateľa na doplnenie návrhu na začatie konania a predloženie listinných dôkazov.

Dňa 14. júna 1999 sťažovateľ požiadal súd o predĺženie lehoty na predloženie požadovaných listín.

Dňa 22. júna 1999 súd predĺžil lehotu na predloženie dôkazov na základe žiadosti sťažovateľa.

Dňa 15. júla 1999 sťažovateľ doplnil svoj návrh na začatie konania.

Dňa 1. októbra 1999 súd vyzval príslušný notársky úrad na oznámenie dedičov.

Dňa 14. októbra 1999 notársky úrad oznámil súdu dedičov a stav súvisiaceho dedičského konania.

Dňa 23. februára 2000 sťažovateľ opätovne požiadal súd o vydanie predbežného opatrenia, rozšíril žalobný návrh a zároveň požiadal o postúpenie veci súdu v Rakúsku.

Dňa 9. marca 2000 súd uznesením pripustil vstup J. F., B., ako nového účastníka do konania na strane odporcu.

Dňa 9. marca 2000 súd uznesením zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia a návrh na postúpenie veci príslušnému súdu v Rakúskej republike.

Dňa 21. marca 2000 súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podanie návrhu na začatie konania.

Dňa 14. apríla 2000 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu o zamietnutí predbežného opatrenia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na postúpenie veci príslušnému súdu v Rakúskej republike.

Dňa 19. apríla 2000 súd zaslal odvolanie na vyjadrenie ostatným účastníkom konania.

Dňa 6. októbra 2000 súd predložil spis s opravným prostriedkom odvolaciemu súdu.

Dňa 30. októbra 2000 odvolací súd uznesením potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa.

Dňa 15. januára 2001 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 8. marca 2001 súd opätovne požiadal sťažovateľa o oznámenie, či žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 9. marca 2001 sťažovateľ podal dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu z 30. októbra 2000 a uzneseniu súdu prvého stupňa z 9. marca 2000.

Dňa 14. marca 2001 sťažovateľ doplnil svoje dovolanie.

Dňa 19. marca 2001 sťažovateľ požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov.

Dňa 10. júla 2001 sťažovateľ predložil diplom o právnickom vzdelaní na základe žiadosti súdu.

Dňa 27. augusta 2001 bol spis predložený Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní.

Dňa 28. januára 2002 najvyšší súd uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa.

Dňa 11. marca 2002 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 11. apríla 2002 súd požiadal notársky úrad o oznámenie stavu dedičského konania.

Dňa 10. mája 2002 notársky úrad oznámil súdu stav dedičského konania.

Dňa 31. mája 2002 súd vyzval sťažovateľa na oznámenie, či došlo k zmene jeho zárobkových pomerov.

Dňa 17. júna 2002 sťažovateľ oznámil súdu, že k zmene jeho zárobkových pomerov nedošlo, a požiadal o nariadenie ústneho pojednávania.

Dňa 20. júna 2002 súd vyzval katastrálny úrad a dopravný inšpektorát na oznámenie skutočností na účely prešetrenia majetkových pomerov sťažovateľa.

Dňa 13. augusta 2002 súd uznesením rozhodol o úplnom oslobodení sťažovateľa od súdnych poplatkov.

Dňa 6. septembra 2002 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 17. októbra 2002 sťažovateľ doplnil návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 6. septembra 2002 sťažovateľ podal podnet na protest prokurátora proti uzneseniu súdu prvého stupňa z 9. marca 2000, ktorým zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 24. októbra 2002 súd uznesením zamietol návrh sťažovateľa na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 15. novembra 2002 sťažovateľ podal odvolanie proti uzneseniu, ktorým súd zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 14. januára 2003 súd predložil spis s opravným prostriedkom odvolaciemu súdu.

Dňa 31. marca 2003 odvolací súd uznesením potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa.

Dňa 17. septembra 2003 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo uznesením odročené na neurčito z dôvodu vzniesenia námietky zaujatosti sťažovateľom proti zákonnému sudcovi.

Dňa 22. septembra 2003 sťažovateľ špecifikoval námietku zaujatosti.

Dňa 1. októbra 2003 súd prikázal vec na ďalšie konanie inému zákonnému sudcovi.

Dňa 2. júna 2005 sťažovateľ podal návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 26. februára 2008 súd vyzval sťažovateľa na doplnenie a opravu neúplného podania o vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 8. apríla 2008 sťažovateľ doplnil návrh na vydanie predbežného opatrenia.

Dňa 18. apríla 2012 súd prikázal vec na ďalšie konanie inému zákonnému sudcovi.

Dňa 28. mája 2012 súd vrátil vec na ďalšie konanie pôvodnému zákonnému sudcovi z dôvodu ukončenia jeho práceneschopnosti.

Dňa 20. júna 2013 súd uznesením zamietol návrh na vydanie predbežného opatrenia.

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 18 C 199/98 dochádza k porušovaniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prierahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov(...)

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná(...)

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto občianskoprávneho konania, podľa názoru ústavného súdu nebola závislá od zložitosti veci. Napokon, skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdila ani predsedníčka okresného súdu.

2. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúmvanej veci, treba poukázať predovšetkým na to, že ako to z chronológie úkonov vykonaných v napadnutom konaní vyplýva (pozri II. bod tohto nálezu), k predĺženiu napadnutého konania prispel aj samotný sťažovateľ najmä tým, že podal nekvalifikovaný návrh, preto musel dopĺňovať a spresňovať predmet žalobného návrhu. V týchto súvislostiach už ústavný súd konštatoval, že požiadavka na konanie bez zbytočných priet'ahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy a rovnako aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže mať svoju plnú relevanciu len pri

takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (napr. II. ÚS 10/01, I. ÚS 41/02). Na uvedené správanie sťažovateľa nemohol teda ústavný súd neprihliadnuť pri úvahe o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci bez akýchkoľvek zákonných alebo iných dôvodov nečinný od 1. októbra 2003 do 26. februára 2008 (viac ako štyri roky) a od 8. apríla 2008 do 20. júna 2013 (viac ako päť rokov). Okresný súd teda viac ako deväť rokov vo veci nevykonával žiadne úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako žalobca počas napadnutého súdneho konania nachádza, čo je základným účelom práva zaručeného v citovaných článkoch ústavy a dohovoru (pozri napr. I. ÚS 41/02). K priet'ahom pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci ani správania účastníkov konania, ale výlučne v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

4. V nadväznosti na tento výrok a v záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2 prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných priet'ahov.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 10 000 €, s odôvodnením, že *„odopieraním poskytnutia spravodlivosti sťažovateľovi vzniká tiež nemajetková ujma spočívajúca najmä v pocitoch neistoty a bezmocnosti za stavu, keď príslušný súd na konanie vo veci za obdobie od roku 1998 nerozhodol, čo sťažovateľa*

okrem iného núti ohľadom svojho práva a tiež reálneho termínu konečného rozhodnutia vo veci sp. zn. 18 C 199/98 zotrvať v stave právnej neistoty“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadosťúčením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťúčinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv sťažovateľa a vzhľadom aj na povahu veci a správanie sťažovateľa považuje za primerané vo výške 5 500 €.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťúčinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 3.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri účelne vykonané úkony právnej služby [prevzatie a príprava zastúpenia 5. decembra 2012, doplnenie (spresnenie) sťažnosti z 11. januára 2013 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 2. júla 2013]. Za jeden úkon vykonaný v roku 2012 prislúcha odmena v sume 127,16 € a režijný paušál 7,63 €, za dva úkony vykonané v roku 2013 patrí odmena v sume dvakrát po 130,16 € a režijný paušál dvakrát po 7,81 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkovú sumu 410,73 €.

Ústavný súd v okolnostiach danej veci neuznal za účelne vykonané úkony právnej služby náhradu za použitie motorového vozidla v súvislosti s cestou advokáta Košice – Bratislava, ako aj náhradu za stratu času v súvislosti s touto cestou 18. decembra 2012, pretože advokát nekonkretizoval a vôbec neodôvodnil, prečo muselo vôbec k tejto ceste dôjsť.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto rozhodnutia.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. októbra 2013